

Województwo lubuskie

Język hiszpański

**Sprawozdanie z egzaminu maturalnego
w roku 2017**

Opracowanie:

Anna Łochowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Małgorzata Płończak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcicka (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa lubuskiego

Monika Adamczyk (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)
Marcin Jakubowski (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)
Jacek Pietrzak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)
Michał Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)

Język hiszpański

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		1
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	1
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół publicznych	1
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	0
	mężczyźni	1
	bez dysleksji rozwojowej	1
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		22 maja 2017 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1943, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	1	-	-	-	-	90	-	100
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	1	-	-	-	-	90	-	100
z techników	0	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	1	-	-	-	-	90	-	100
z dysleksją rozwojową	0	-	-	-	-	-	-	-

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	1.2.		100
	1.3.		100
	1.4.		100
	1.5.		100
	2.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	100
	2.2.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	100
	2.3.		100
	2.4.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	100
	3.1.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	100
	3.2.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	3.3.		0
	3.4.		0
	3.5.		100
3.6.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	0	
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	100
	4.2.		100
	4.3.		100
	4.4.		100
	5.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	5.2.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	100
	5.3.	3.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	100
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	6.2.		100
	6.3.		100
	6.4.		100
	6.5.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	100
	7.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	100
	7.2.		100
7.3.	100		
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	100
	8.2.		100
	8.3.		0
	8.4.		100
	8.5.		100
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	100
	9.2.		0
	9.3.		100
	9.4.		100
	9.5.		100

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości [...]. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.6) Zdający przedstawia opinie innych osób. 7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia. 7.7) Zdający wyraża emocje [...].	treść	100
			spójność i logika wypowiedzi	100
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	100
			poprawność środków językowych	100

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		6
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	5
	z techników	1
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	4
	ze szkół publicznych	6
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	3
	mężczyźni	3

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		22 maja 2017 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		6	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań			

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1943, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	6	-	-	-	-	55	-
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	5	-	-	-	-	52	-
z techników	1	-	-	-	-	70	-

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	67
	1.2.	2.1R) Zdający oddziela fakty od opinii.	83
	1.3.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	50
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	67
	2.2.		17
	2.3.		50
	2.4.		67
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	17
	3.2.		83
	3.3.		83
	3.4.		50
	3.5.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	83
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.2.		50	
4.3.		50	
4.4.		83	
5.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	50
5.2.			83
5.3.			50
5.4.			100
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	17
6.2.			67
6.3.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	67
6.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	33
6.5.		3.1R) Zdający oddziela fakty od opinii.	50
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	50
	7.2.		50
	7.3.		83
	7.4.		50
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	50
	8.2.		17
	8.3.		17
	8.4.		50
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	0
	9.2.		0
	9.3.		33
	9.4.		50

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.1) Zdający opisuje [...] zjawiska i czynności. 5.2R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy [...].	zgodność z poleceniem	70
		5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji. 7.5R) Zdający spekuluje na temat [...] konsekwencji zdarzeń przeszłych [...].	spójność i logika wypowiedzi	75
		1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	67
			poprawność środków językowych	33

Ze względu na małą liczbę uczniów przystępujących do egzaminu, w tej części sprawozdania podawane są wyłącznie komentarze dotyczące wszystkich zdających w kraju.

Komentarz

Poziom podstawowy

Na podstawie rozkładu wyników przedstawionego na Wykresie 1. można wyciągnąć wniosek, że do egzaminu z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym przystąpili w większości abiturienti posiadający wysokie kompetencje językowe. Ponad jedna czwarta zdających uzyskała wynik 94% punktów lub wyższy, a średni wynik wyniósł 77% punktów.

Tegorocznym maturzyści uzyskali najwyższe wyniki za rozwiązanie zadań służących do sprawdzenia umiejętności rozumienia tekstów pisanych (średni wynik – 82%). Niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność rozumienia ze słuchu i tworzenia wypowiedzi pisemnej (po 78% punktów), natomiast najwięcej problemów sprawiło im rozwiązanie zadań, za pomocą których sprawdzano znajomość środków językowych (średni wynik – 68%).

W obszarze rozumienia ze słuchu łatwiejsze dla zdających były zadania służące do sprawdzenia ogólnego rozumienia tekstu (średni wynik – 82%) niż te, poprzez które sprawdzano umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 76%). W zadaniach 2.1.–2.4., w których należało określić główną myśl tekstu lub intencję nadawcy/autora tekstu, odsetek poprawnych odpowiedzi wyniósł od 77% do 88%. Łatwe były też zadania 3.1. i 3.6. służące do sprawdzenia umiejętności określania kontekstu wypowiedzi, przy czym mniej problemów sprawiło zdającym ustalenie, kim jest jedna z osób uczestniczących w dialogu (zad. 3.1.) niż wskazanie miejsca, w którym toczy się rozmowa (zad. 3.6.). Poprawne odpowiedzi wybrało odpowiednio 94% i 75% maturzystów.

Wyniki za rozwiązanie zadań, przy pomocy których sprawdzano znajdowanie w tekście określonych informacji były bardziej zróżnicowane i wahały się od 55% do 92%. Najtrudniejsze było zadanie 3.4.

3.4. El artista Alfredo Robles

- A. diseña objetos de uso cotidiano.
- B. piensa pintar su seña de identidad en un barco.
- C. apoya la actitud de las autoridades de Barcelona.

Transkrypcja:

Periodista: Hoy está con nosotros el artista urbano Alfredo Robles, conocido por el pseudónimo de *Pez*. Dinos, ¿cómo ves la escena artística de Barcelona?

Alfredo: Por parte de los artistas, cada vez mejor; se hacen producciones increíbles. En cambio, por parte del Ayuntamiento, cada vez peor; las multas por hacer grafitis son absurdas. Impiden el desarrollo del arte en las calles.

Periodista: ¿Cuáles de tus últimos proyectos consideras más importantes?

Alfredo: El barco que pintamos en un puerto caribeño el año pasado. Siempre había soñado con pintar en un barco mi seña de identidad, es decir, un pez sonriente. Otro proyecto fue la creación de mi propia marca. En el mercado ya están mis mochilas y ahora estoy trabajando en una serie de estuches.

Poprawną odpowiedź **A.** wskazało 55% zdających. O tym, że jedną z form działalności Alfreda Roblesa jest projektowanie przedmiotów użytkowych świadczyły ostatnie słowa artysty informujące o stworzonej przez niego własnej marce plecaków oraz o pracach nad nową serią etui. Mimo to wielu zdających częściej wskazywało odpowiedź B. Powodem mogło być pojawiające się w zadaniu i w wywiadzie wyrażenie *seña de identidad*. Osoby, które wskazały tę odpowiedź,

nie zwróciły uwagi, że artysta, opowiadając o malowaniu statku z wykorzystaniem swojego znaku rozpoznawczego (uśmiechniętej ryby) odnosił się do projektu już zrealizowanego, natomiast w zdaniu B. mowa była o zamiarze wykonania projektu w przyszłości. Maturzyści, którzy wybrali odpowiedź C. najprawdopodobniej zasugerowali się pozytywną oceną inicjatyw artystycznych w Barcelonie wyrażoną przez Roblesa w słowach *se hacen producciones increíbles* i uznali, że jest to jego opinia dotycząca postawy władz miasta wobec artystów. W rzeczywistości Robles bardzo krytycznie ocenił postawę ratusza, któremu zarzucał podejmowanie działań uniemożliwiających swobodny rozwój sztuki ulicznej.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych, podobnie jak w przypadku rozumienia ze słuchu, abiturienti uzyskiwali wyższe wyniki za rozwiązanie zadań służących do sprawdzenia rozumienia tekstu jako całości (średni wynik – 86%) niż z zadania, przy pomocy których sprawdzano umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji (średni wynik – 77%). Najłatwiejsze dla tegorocznych absolwentów były zadania oparte na krótkich tekstach: zadanie 5.3. służące do sprawdzenia umiejętności określania kontekstu wypowiedzi poprawnie rozwiązało 93% maturzystów, a zadanie 5.2., za pomocą których sprawdzano umiejętność określania intencji nadawcy/autora tekstu – 91%. Trudniejsze dla zdających było określenie intencji autora dłuższego tekstu publicystycznego w zadaniu 6.5.

6.5. En el último párrafo, el autor

- A. avisa de un peligro.
- B. se queja de su estado de salud.
- C. aconseja cómo seguir su ejemplo.
- D. manifiesta su entusiasmo por el desarrollo tecnológico.

Fragment tekstu:

Pero está claro que no es fácil nadar contra la corriente, no es fácil rechazar la tecnología admirada por todo el mundo. Por eso no recomiendo a nadie imitar mi ejemplo fundamentalista. Pero merece la pena reflexionar un poco: la tecnología es como el colesterol, se acumula poco a poco y ni siquiera te das cuenta de que tu estado es muy grave.

Prawidłową odpowiedź A. wskazało 79% zdających. Przytoczony fragment tekstu zawierał konkluzję autora dotyczącą zjawiska upowszechnienia się telefonów komórkowych, ewoluującego jego zdaniem w kierunku różnorodnych uzależnień. Kluczowym dla rozwiązania zadania było zrozumienie sensu ostatniego zdania artykułu, w którym autor tekstu dokonał obrazowego porównania skutków korzystania z nowoczesnych technologii ze skutkami rosnącego poziomu cholesterolu w organizmie. Efekt w obu przypadkach jest taki sam: *tu estado es muy grave*. Słowa te nie pozostawiały wątpliwości, że intencją autora było ostrzeżenie przed swoistego rodzaju zagrożeniem. Zdający, którzy wskazali błędną odpowiedź, najczęściej wybierali odpowiedź D. Najprawdopodobniej zasugerowali się takimi sformułowaniami jak *no es fácil rechazar la tecnología admirada por todo el mundo* i *no recomiendo a nadie imitar mi ejemplo (...)*. W słowach tych autor wyrażał swoje zrozumienie dla tych, którzy nie przeciwstawiają się nurtowi powszechnego uwielbienia dla nowoczesnych technologii, sam jednak nie podzielał tego entuzjazmu.

Globalnego rozumienia tekstu wymagało też rozwiązanie zadania 4., za pomocą którego sprawdzano umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu. Odsetek poprawnych odpowiedzi w zadaniach 4.1.–4.4. wahał się od 80% do 90%.

W grupie zadań służących do sprawdzenia umiejętności wyszukiwania w tekście określonych informacji najłatwiejsze było zadanie 5.1. oparte na krótkiej anegdocie z życia Cortesa, zdobywcy imperium Azteków. Zdający mieli stwierdzić, co skłoniło przyszłego konkwistadora do wręczenia jałmużny przypadkowo spotkanej Cygance. Poprawną odpowiedź C. *conseguir el apoyo de Dios* wskazało 88% zdających.

Niższe wyniki uzyskali maturzyści za zadania 6.1.–6.4., w których wymagano wyselekcjonowania szczegółowych informacji ze wspomnianego już dłuższego artykułu dotyczącego

telefonów komórkowych (od 60% do 84% poprawnych odpowiedzi). Przyjrzyjmy się zadaniu 6.2., które było najtrudniejsze w omawianej części arkusza.

6.2. Según el autor, hoy en día, la mayoría de la gente

- A. se opone a reciclar.
- B. cuida su alimentación.
- C. ha empezado a limitar el uso del móvil.
- D. ha perdido la capacidad de cambiar sus hábitos.

Fragment tekstu:

Con el paso del tiempo he visto reacciones muy diversas de la gente cuando se entera de que nunca he tenido un teléfono móvil. (...) Todo el mundo me admira y envidia mi *felicidad tecnológica*, pero nadie se siente capaz de imitarme. Menos mal que la sociedad evoluciona. Poco a poco la gente modifica sus comportamientos y sus rutinas diarias, así que dentro de poco todos podrán vivir como yo. Veamos el ejemplo del reciclaje: hace dos décadas reciclar nos parecía ciencia ficción y ahora tenemos la sensación de cometer un delito si mezclamos vidrio con basura orgánica. Otro ejemplo, el de la comida. ¿Quién leía antes las etiquetas de los productos o se preocupaba por una dieta sana? Y ahora es una norma. Sin embargo, solo unos pocos han decidido empezar a liberarse del móvil. El 87% de los españoles sigue teniendo el móvil a su lado las 24 horas y lo revisa unas 150 veces al día.

Zdający mieli stwierdzić, którą z przedstawionych w odpowiedziach A–D postaw prezentuje, zdaniem autora artykułu, większość ludzi w dzisiejszych czasach. Poprawną odpowiedź **B.** wybrało 60% zdających. Kluczowym dla rozwiązania zadania był fragment dotyczący zmiany postawy ludzi wobec problemu zdrowego żywienia. Czytanie etykiet na opakowaniach produktów żywnościowych, stosowanie zdrowej diety, niegdyś zjawiska odosobnione, dziś stały się normą w społeczeństwie, a więc dbałość o zdrowe odżywianie stała się zjawiskiem powszechnym. Duża grupa zdających wybierała dystraktor C. Maturzyści, którzy wskazali tę odpowiedź najprawdopodobniej bardzo pobieżnie przeczytali treść zadania i pominieli jego istotne elementy. Widząc wyrażenia *la mayoría de la gente* i *el uso del móvil*, zrozumieli, że chodzi o stwierdzenie, czy większość osób używa dziś telefonów komórkowych. Tymczasem rozwiązując to zadanie należało zdecydować, czy większość osób zaczęła już ograniczać używanie telefonów komórkowych. Na podstawie przytoczone w artykule danych statystyczne można wyciągnąć wniosek, że jak dotąd tylko nieliczni podjęli taką próbę (*solo unos pocos han decidido empezar a liberarse del móvil*). Niektórzy maturzyści wybrali odpowiedź D. Uznali zapewne, że skoro tak duży procent ludzi nie zrywa z „nałogiem” dzwonienia i odbierania smsów, to znaczy, że większość społeczeństwa utraciła zdolność zmiany swoich nawyków. Przeczyły temu słowa autora tekstu, który twierdził: *Menos mal que la sociedad evoluciona. Poco a poco la gente modifica sus comportamientos y sus rutinas diarias, así que dentro de poco todos podrán vivir como yo.*

W obszarze rozumienia tekstów pisanych sprawdzana była także umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (zadanie 7.). Zadaniem maturzystów było uzupełnienie brakującymi zdaniami krótkiej bajki o lwie uratowanym z opresji przez dzielną mysz. Zdający uzyskali satysfakcjonujące wyniki za rozpoznawanie związków logicznych i gramatyczno-leksykalnych pomiędzy zdaniami. Poszczególne luki poprawnie uzupełniło od 71% do 90% abiturientów, a średni wynik za całe zadanie 7. wyniósł 83%.

Znajomość środków językowych sprawdzana była za pomocą zadań 8. i 9., w których średni wynik wyniósł odpowiednio 64% i 72%. Trudne było dla maturzystów uzupełnienie luki 8.3. w zdaniu *¿Qué ____ en la bolsa?* czasownikiem *está, hay* albo *es*. Prawidłową odpowiedź **B.** *hay* wskazało 53% zdających. To niski wynik, biorąc pod uwagę, że pytanie *¿qué hay...?* to jedna z podstawowych konstrukcji leksykalno-gramatycznych, z którymi uczniowie zapoznają się już na początku nauki języka hiszpańskiego. Prawie połowa zdających dobrała do luki czasownik *está*. Trudne było też zadanie 8.5. Zdający mieli zdecydować, który z podanych czasowników A. *viendo*, B. *rodando* czy C. *emitiendo* pasuje logicznie do luki w zdaniu *En aquellos momentos estaba ____ una escena de su*

nueva película y ya se lo había visto caracterizado de esa manera en varios lugares de aquel barrio durante las últimas semanas. Kluczem do rozwiązania tego zadania było zrozumienie kontekstu, w którym pojawiało się zdanie z luką, a ten wskazywał, że amerykański aktor Richard Gere właśnie brał udział w kręceniu jednej ze scen do nowego filmu. Lukę mógł więc poprawnie uzupełniać tylko czasownik *rodando*. Odpowiedź tę wybrało 55% zdających.

Ostatnie zadanie w arkuszu polegało na napisaniu krótkiej wiadomości mailowej. Polecenie do tego zadania brzmiało następująco:

Niedawno zaprosiłeś(-aś) Twoją dziewczynę / Twojego chłopaka na mecz Twojej ulubionej drużyny. W e-mailu do koleżanki z Hiszpanii:

- **wyjaśnij, dlaczego wybrałeś(-aś) taką formę spędzenia czasu wolnego**
- **opisz reakcję Twojej dziewczyny / Twojego chłopaka na to zaproszenie**
- **zrelacjonuj wydarzenie, które zakłóciło przebieg meczu**
- **poinformuj, jak to wydarzenie wpłynęło na sposób, w jaki spędziliście resztę dnia.**

Wysoki średni wynik uzyskany w kryterium treści (81%) dowodzi, że większość zdających potrafiła skutecznie przekazać określone w poleceniu informacje i je rozwiniąć. Wybór formy rozrywki najczęściej motywowano zainteresowaniem sportem lub chęcią sprawienia niespodzianki ukochanej osobie. Realizując drugi podpunkt polecenia, zdający nie ograniczali się tylko do przedstawienia emocji lub zachowania osoby zaproszonej, ale wyjaśniali też powód takiej a nie innej reakcji. Dużo pomysłowości maturzyści wykazali relacjonując wydarzenie, które zakłóciło przebieg meczu. Kontuzje zawodników, incydenty na boisku lub na trybunach, interwencja policji lub służb medycznych, awaria oświetlenia, wreszcie niespodziewane załamanie pogody to tylko niektóre z całej gamy zdarzeń, które decydowały o przerwaniu bądź wydłużeniu czasu trwania meczu. Realizacja ostatniego podpunktu polecenia również nie przysporzyła zdającym większych problemów. Ulewny deszcz, zmęczenie lub przerażenie najczęściej skutkowały powrotem do domu i porzuceniem planów pójścia do kina lub na dyskotekę. Z kolei pozytywne doświadczenia nastrajały do romantycznego spaceru lub wybrania się na kolację do restauracji.

Prace były w większości spójne i logiczne (średni wynik w tym kryterium to 83%), a szeroki zakres środków leksykalno-gramatycznych umożliwiał tworzenie ciekawych, oryginalnych wypowiedzi (średni wynik w tym kryterium to 78%).

Najniższy wynik zdający uzyskali w kryterium poprawności środków językowych (68%). Najczęściej popełniane błędy to mylenie form osobowych czasowników (najczęściej 1 os. z 3 os. l. poj. w czasie *pretérito indefinido*, np. *tuve* zamiast *tuvo*, *fue* zamiast *fui* itp.), niewłaściwe stosowanie czasów przeszłych, błędne używanie przyimków, nierozróżnianie znaczenia czasowników *ser* i *estar* w zwrotach wyrażających stany emocjonalne lub samopoczucie, pomijanie akcentu graficznego.

Poziom rozszerzony

Średni wynik uzyskany przez absolwentów szkół ponadgimnazjalnych przystępujących do egzaminu maturalnego z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym wyniósł 55% punktów.

Najwyższe wyniki zdający uzyskali w obszarze rozumienia tekstów pisanych oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (po 65% punktów); więcej problemów sprawiło im rozwiązanie zadań, za pomocą których sprawdzano rozumienie ze słuchu (średni wynik – 60% punktów); najniższy wynik tegoroczni maturzyści uzyskali za zadania służące do sprawdzenia znajomości środków językowych (28% punktów).

Podobnie jak na poziomie podstawowym, w obszarze rozumienia ze słuchu zdający uzyskali najwyższe wyniki za zadania, przy pomocy których sprawdzano ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 68%). Najłatwiejsze było zadanie 1.1., które wymagało określenia kontekstu wypowiedzi. Na podstawie krótkiego komunikatu, który można byłoby usłyszeć podczas akcji ratunkowej, maturzyści mieli określić rodzaj zagrożenia. 79% zdających nie miało wątpliwości, że ewakuacja osób z budynku odbywała się w sytuacji zagrożenia pożarem. Świadczyły o tym fragmenty nakazujące zamknięcie drzwi i okien w celu odcięcia dostępu powietrza podsycającego ogień (*Cierren puertas y ventanas para evitar el avivamiento del fuego*), wyczołganie się z pomieszczenia w razie spotkania z chmurą dymu (*En caso de encontrarse con una nube de humo, salgan a ras de suelo*) bądź owinięcie się mokrymi ręcznikami lub kocami (*envuélvase en toallas o mantas mojadas*).

Trudniejsze było dla maturzystów rozwiązanie zadania 1.3., w którym sprawdzana była umiejętność określania intencji nadawcy/autora tekstu, oraz zadania 3.5. służącego do sprawdzenia umiejętności określania głównej myśli tekstu (odpowiednio 65% i 61% poprawnych odpowiedzi). Przyjrzyjmy się zadaniu 3.5. Na podstawie wysłuchanego wywiadu z alpinistą, zdający mieli stwierdzić, co było głównym tematem rozmowy.

3.5. La entrevista gira en torno

- A. a las desilusiones de un alpinista.
- B. al desarrollo de la carrera de un alpinista.
- C. a los beneficios del alpinismo para la salud.
- D. a los retos que crea la rivalidad entre los alpinistas.

Wywiad dotyczył doświadczeń i osiągnięć Hectora Ponce jako alpinisty: od pierwszej, amatorskiej wspinaczki, która rozbudziła w małym chłopcu fascynację górami i chęć zdobywania szczytów, poprzez bicie własnych rekordów życiowych w młodości aż do profesjonalnych wypraw w Himalaje i współpracy z ekipą filmową *Discovery Channel* w ostatnich latach. Tematem wiodącym był więc przebieg kariery alpinisty (odpowieź B.). Tymczasem dla wielu absolwentów bardziej atrakcyjny okazał się dystraktor A. O wyborze tej właśnie odpowiedzi mógł zadecydować ostatni fragment wywiadu, w którym alpinista przedstawiał różnego rodzaju uciążliwości związane z filmowaniem wyprawy wysokogórskiej. Maturzyści zrozumieli być może, że tym samym daje wyraz swemu niezadowoleniu, które powiązali ze słowem *desilusiones* w opcji A. W rzeczywistości Hector Ponce wyjaśniał tylko obiektywne różnice między wyprawą profesjonalnych alpinistów a wspinaczką z udziałem ekipy filmowej.

Średni wynik za zadania, za pomocą których sprawdzano umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji wyniósł 57% punktów. W zadaniach 2.1.–2.4., opartych na krótkich tekstach połączonych wspólnym tematem, poprawne odpowiedzi wskazało od 51% do 66% absolwentów; w zadaniach 3.1.–3.4., opartych na wspomnianym już dłuższym wywiadzie, wyniki były bardziej zróżnicowane i wahały się od 42% do 74%.

Najtrudniejsze dla zdających było rozwiązanie zadania 3.1.

3.1. El alpinista afirma que el ascenso al volcán Popocatépetl

- A. fue una gran imprudencia.
- B. fracasó por deficiencias en el equipo.
- C. despertó en él respeto hacia las montañas.
- D. se convirtió en una experiencia traumática.

Fragment transkrypcji:

Alpinista: Tenía 11 años. Subí el volcán Popocatépetl con mi padre y mis hermanos. Yo había insistido mucho en ello y mi padre nos llevó a pesar de no saber nada de alpinismo. Compró el equipo imprescindible, se informó sobre el volcán y nos llevó a la aventura. Ahora, con tantos años de experiencia encima, he aprendido a respetar las montañas y sé que fue una locura. ¡Nos podríamos haber matado! Pero en aquel entonces, como todo salió bien y subimos un volcán de 5.400 metros de altura, lo único que sentía era orgullo y euforia.

Poprawną odpowiedź **A.** wskazało 42% zdających. Słowa alpinisty *Ahora, con tantos años de experiencia encima (...) sé que fue una locura. ¡Nos podríamos haber matado!* nie pozostawiały wątpliwości, że dziś, z perspektywy lat, Hector Ponce ocenia wejście na wulkan Popocatépetl jako przedsięwzięcie wielce nierozważne, w którym on, jego ojciec i bracia mogli stracić życie. Mimo to ponad połowa zdających rozwiązała błędnie to zadanie. Prawie co druga osoba zaznaczyła odpowiedź **C.** Maturzyści zasugerowali się najprawdopodobniej fragmentem nagrania *he aprendido a respetar las montañas*. Nie zwrócili uwagi, że słowa te odnosiły się do późniejszych doświadczeń alpinisty. Wtedy, gdy jako jedenastoletni chłopiec stanął na wierzchołku wulkanu mierzącego ponad 5 tysięcy metrów n.p.m., czuł tylko „dumę i euforię”, z których zrodziło się pragnienie zdobywania następnych szczytów.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych było najwięcej zadań, za pomocą których sprawdzano umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Średni wynik uzyskany za zadania sprawdzające tę umiejętność okazał się nieco wyższy niż w części rozumienia ze słuchu i wyniósł 62% punktów. Poziom wykonania poszczególnych zadań był jednak bardziej zróżnicowany. W zadaniach 4.1.–4.4. poprawnych odpowiedzi udzieliło od 41% do 85% zdających, a w zadaniach 6.1., 6.2. i 6.4. – odpowiednio 41% , 71% i 44%.

Przyjrzyjmy się zadaniu 4.3., które było jednym z dwóch najtrudniejszych w tym obszarze, i zadaniu 4.1., które okazało się najłatwiejsze.

Fragment zadania:

¿En cuál de los textos el autor hace referencia a

4.1.	una joven que quiere ser escritora?	C.
4.3.	una persona afectuosa que es pariente de la protagonista?	C.

- A.** Julia de día trabaja en una pescadería y de noche estudia. En sus ratos libres, la joven ayuda en el cuidado de su tía Emérita, que padece una enfermedad mortal. En casa de su pariente, Julia conoce a Millás, que está haciendo un reportaje sobre la eutanasia. El hombre se siente atraído por la idea de novelar la historia de Julia, aunque para lograrlo debe superar su bloqueo creativo. Su obra, que comienza como una amplia crónica periodística, poco a poco se transforma en una novela en la que él se ve involucrado como héroe.

C. Este simpático relato, narrado en primera persona, nos invita a vivir las peripecias a las que debe enfrentarse una adolescente para hacer realidad su sueño de ser autora de novelas. Llama la atención la simpleza, la mirada positiva y la astucia con que ella afronta diversos acontecimientos. Su abuela paterna aparece como un personaje muy importante en su vida, ya que le ofrece su cariño y una visión optimista y abierta de la vida. La historia de esta familia, que lucha contra las dificultades típicas de muchas familias de la vida real, hace que el lector empatice con los personajes.

W zadaniu 4.1. poprawną odpowiedź wskazało 85% zdających. Dziewczyna, która chciała zostać pisarką to bohaterka powieści z tekstu C. Informacja ta zawarta była w pierwszym zdaniu.

Aby zidentyfikować właściwą postać w zadaniu 4.3. należało zwrócić uwagę na dwie wyróżniające ją cechy: serdeczność oraz łączące ją pokrewieństwo z główną bohaterką powieści. 41% maturzystów słusznie uznało, że postacią, która spełnia oba te warunki jest babcia wspomnianej już dziewczyny z powieści C. O tym, że cechowała ją serdeczność świadczył fragment *Su abuela paterna (...) le ofrece su cariño*. Na podstawie analizy wyborów dystraktorów możemy wyciągnąć wniosek, że prawie co drugi maturzysta wskazał w tym zadaniu odpowiedź A. Część osób kierowała się zapewne pojawiającym się w tekście i w pytaniu rzeczownikiem *pariente*. Słowo to istotnie odnosiło się do osoby spokrewnionej z główną bohaterką Julią, ale nigdzie w tekście nie było wzmianki o jej cechach charakteru. Inna grupa zdających mogła zaznaczyć odpowiedź A. sądząc, że chodzi o Julię. Doszli najwyraźniej do wniosku, że skoro opiekowała się swoją śmiertelnie chorą ciotką, to musiała być osobą czułą i serdeczną. Tekst jednak nie zawierał informacji dotyczących jej cech charakteru; ponadto Julia była główną bohaterką powieści, a pytanie dotyczyło postaci drugoplanowej.

W zadaniu 5. służącym do sprawdzenia umiejętności rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu średni wynik wyniósł 68%. Poziom wykonania poszczególnych jednostek okazał się zróżnicowany. Zdający na najwyższym poziomie rozwiązali zadania polegające na dobraniu brakujących zdań do luk 5.2. i 5.4. (odpowiednio 82% i 80% prawidłowych odpowiedzi). Trudniejsze były zadania 5.1. i 5.3.

Fragment tekstu:

Los seres humanos tenemos la capacidad de ponernos en la piel del prójimo, pero no somos los únicos que poseen tal capacidad. También los perros son capaces de conectar con las mentes de los de su especie. **5.1. D** En dos tercios de las observaciones al respecto, la parte que no participó en la pelea se acercaba, efectivamente, al menos afortunado, es decir, al perdedor. (...)

Otro indicador de empatía es el contagio del bostezo. **5.3. E** Los perros también dan resultados positivos: en una investigación reciente, el 67% de los individuos estudiados bostezaban a la par que los humanos. Además, no se trata de algo aprendido. A los cachorros de nueve meses se les contagia el bostezo de sus dueños igual que a los ejemplares adultos, lo cual significa que ya nacen con esa capacidad.

Fragment zadania:

- D.** Por ejemplo, resulta natural y es frecuente que se aproximen a consolar a los que han sido víctimas de una agresión y que no hagan caso a los vencedores de una riña.
- E.** Para que este se produzca, es necesario poseer cierta estructura cerebral y las neuronas espejo, responsables de que riamos, lloremos o abramos la boca cuando vemos hacerlo a los demás.

Zadanie 5.1. poprawnie rozwiązało 54% absolwentów. Treść i struktura zdania występującego po luce sugerowały, że dobierany fragment musi zawierać informację o stoczonych między psami walce i o postawie „obserwatorów” konfliktu wobec przegranego. Informację taką zawierało jedynie zdanie **D**. Wielu osób wybierało odpowiedź E. Zdanie to wskazywano najprawdopodobniej dlatego, że nawiązywało ono do zjawiska empatii wśród psów, o którym autor wspominał w zdaniu poprzedzającym lukę. Zdanie E. zawierało informację o warunku, jaki musi być spełniony, aby takie zjawisko zaistniało, oraz mówiło, w jaki sposób się ono przejawia. Zdający nie zauważyli, że dobierane przez nich zdanie po pierwsze, nie pasowało logicznie do zdania następującego po luce,

po drugie, nie łączyło się gramatycznie ze zdaniem poprzedzającym lukę. Zdanie *También los perros son capaces de conectar con las mentes de los de su especie* nie zawierało żadnego rzeczownika rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej, do którego mógłby nawiązywać użyty w zdaniu E. zaimek wskazujący *este*. Zdanie E. poprawnie uzupełniało natomiast lukę 5.3. – wyjaśniało, dlaczego zjawisko ziewania jest „zaraźliwe”. Zaimek *este* zastępował użyty w zdaniu poprzedzającym lukę rzeczownik *contagio*. Wielu zdających wybrało jednak odpowiedź D. Powodem niskiej rozwiązywalności tego zadania było najprawdopodobniej niezrozumienie słowa *bostezo* („ziewanie”). W tej sytuacji część zdających, nie rozumiejąc dokładnie sensu zdań otaczających lukę, zasugerowała się występującym w zdaniu D. słowem *víctimas* („ofiary”) i skojarzyła je ze słowem *contagio* („zarażenie się czymś”).

W tym roku w obszarze tekstów pisanych maturzyści musieli zmierzyć się też z zadaniem, za pomocą którego sprawdzano umiejętność oddzielania faktów od opinii. Tekst, na którym oparte było zadanie, dotyczył zjawiska paranormalnego – pojawiania się ducha małej dziewczynki w różnych miejscach lotniska w stolicy Meksyku.

6.5. ¿Cuál de las frases constata un hecho y no es una opinión?

- A. La supuesta aparición de la niña ha dado pie a una leyenda.
- B. Los testimonios han sido oficialmente comprobados.
- C. La niña del aeropuerto tiene unos siete años.
- D. La chica pide ayuda para atarse los zapatos.

Fragmenty tekstu:

Aunque faltan pruebas contundentes, algunos trabajadores del aeropuerto se empeñan en afirmar que han logrado mantener contacto con la niña. Sostienen que tiene aproximadamente siete años de edad y sujeta una pelota con las manos. Dicen que la niña indica sus zapatos y mueve los labios como si pidiera: “Atadme los cordones de los zapatos”. (...)

Hasta el momento, ninguna autoridad, medio de comunicación o especialista ha confirmado la veracidad de los testimonios, vídeos y fotografías de la niña fantasma, **pero el mito urbano ha nacido ya y aporta cada vez más versiones de su existencia.**

60% abiturientów poprawnie rozwiązało to zadanie, prawidłowo kwalifikując zdanie A. jako fakt. Słusznie zauważyli oni, że istnienia ducha nie potwierdziły jak dotąd żadne oficjalne źródła, ale opowieści osób, które rzekomo go widziały, istnieją i dały początek tzw. legendzie miejskiej, która już zaczyna żyć własnym życiem (*el mito urbano ha nacido ya*). Wielu zdających wybrało w tym zadaniu odpowiedzi C. i D. Nie zwrócili oni uwagi, że wszystkie relacje świadków dotyczące wieku dziewczynki, jej wyglądu i zachowania były przedstawione w tekście jako subiektywne opinie lub tylko wrażenia. Autor tekstu wyraźnie dystansował się wobec „świadectw” pracowników lotniska, używając w swoim artykule takich wyrażen jak *se empeñan en afirmar*, *sostienen que*, *dicen que*, *como si*.

Trudne dla tegorocznych maturzystów były zadania służące do sprawdzenia znajomości środków językowych (zadania 7., 8. i 9.). Średni wynik za rozwiązanie tych zadań wyniósł odpowiednio 43%, 22% i 19% punktów. Trudne dla zdających były zarówno zadania, za pomocą których sprawdzano znajomość leksyki, jak i gramatyki. Analiza rozwiązań zadań w tym obszarze prowadzi do wniosku, że zdecydowana większość absolwentów nie opanowała w zadowalającym stopniu struktur leksykalno-gramatycznych, których znajomości należałoby oczekiwać od osób przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym. I tak zadanie 7.1., przy pomocy którego sprawdzano znajomość wyrażenia *a la hora de*, poprawnie rozwiązało 23% zdających; zwrot *estar hasta las narices* w zadaniu 9.1. poprawnie zastosowało 16% maturzystów; niespełna 40% abiturientów wykazało się znajomością zdania warunkowego II typu (zadanie 7.4.) oraz znało i potrafiło zastosować w wymaganym czasie i trybie konstrukcję *volver a* (zadanie 9.4.); zaledwie 3% zdających poprawnie zastosowało czasownik w stronie biernej w zadaniu 9.2. *En 1999, la película “Todo sobre mi madre” (galardonar / premio) _____ Óscar a la mejor película de habla no inglesa.* Tylko zadanie 7.3., służące do sprawdzenia znajomości wyrażenia *por último*, było

łatwe – rozwiązało je 92% maturzystów. Należy jednak podkreślić, że jest to jedno z podstawowych wyrażień, z którymi uczniowie zapoznają się w trakcie nauki języka hiszpańskiego.

Opanowanie umiejętności stosowania struktur gramatycznych na niskim poziomie i niezbyt szeroki zasób słownictwa, jakim dysponowała duża część maturzystów przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym, dały się zaobserwować również w wypowiedzi pisemnej. Zdający mieli do wyboru napisanie rozprawki opiniującej, w której mieli odnieść się do problemu operacji plastycznych, lub artykułu publicystycznego, dotyczącego organizacji imprezy integracyjnej pod hasłem Dzień Sąsiada. W tym roku obie formy wypowiedzi były równie chętnie wybierane przez maturzystów.

Najniższe wyniki zdający uzyskali w kryterium poprawności językowej oraz w kryterium zakresu środków językowych (odpowiednio 55% i 59% punktów). Ograniczona znajomość leksyki i zaawansowanych struktur gramatycznych, nieznajomość zwrotów idiomatycznych i wyrażień typowych dla języka hiszpańskiego sprawiły, że zdający mieli kłopoty z precyzyjnym wyrażeniem myśli, a ich wypowiedzi pozbawione były naturalności. Z kolei błędy językowe, wynikające w głównej mierze z braku znajomości niejednokrotnie podstawowych zasad gramatycznych, w mniejszym lub większym stopniu rzutowały na spójność i logikę tekstu (średni wynik w tym kryterium to 69% punktów). Mimo to, wielu maturzystom przekazało żądane informacje, co potwierdza wynik 72% punktów w kryterium zgodności z poleceniem.

Zagadnienie „pod lupą” – zakończenie wypowiedzi pisemnej

Przedmiotem poniższych rozważań jest zakończenie wypowiedzi pisemnej na poziomie rozszerzonym. Jest to istotny element zarówno treści, jak i formy wypowiedzi, a jego brak lub nieprawidłowe napisanie może prowadzić do obniżenia oceny za wypowiedź pisemną w kryterium zgodności z poleceniem.

Jak powinno wyglądać zakończenie? Jakie warunki należy spełnić, aby otrzymać maksymalną ocenę? Przyjrzyjmy się kryteriom oceniania, które dotyczą zakończenia.

Elementy treści	2 punkty	1 punkt	0 punktów
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztaampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)

Elementy formy	1 punkt	0 punktów
Kompozycja	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
Segmentacja	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Tak więc poprawne zakończenie wypowiedzi to takie, które:

- jest komunikatywne i zrozumiałe dla odbiorcy,
- jest zgodne z tematem i treścią wypowiedzi,
- jest niesztaampowe,
- nie jest dokładnym powtórzeniem wstępu,
- zachowuje odpowiednie proporcje jeśli chodzi o objętość, tzn. nie jest dłuższe niż rozwinięcie i zbliżone długością do wstępu,
- jest wydzielone jako oddzielny akapit w pracy.

Zakończenie powinno być jak dobrze zaprojektowany dach wieńczący budynek. Dach musi być zgodny z projektem, powinien też być proporcjonalny w stosunku do całej budowli i podkreślać jej walory. Bardzo ważne jest też, aby dach pasował do stylu budynku. W przeciwnym wypadku zepsuje dobre wrażenie, nawet jeśli sam budynek będzie wyglądał elegancko i solidnie. Podobnie jest z podsumowaniem pracy pisemnej; zakończenie w rozprawce powinno wyglądać nieco inaczej niż w artykule. Wynika to z charakteru tych tekstów. Przyjrzyjmy się, jakiego zakończenia wymaga każda z tych form wypowiedzi.

Zakończenie w rozprawce

Zadaniem zdających było napisanie rozprawki opiniującej na następujący temat:

W dzisiejszych czasach wiele osób z różnych względów decyduje się poddać zabiegom chirurgii plastycznej. Przedstaw w formie rozprawki swoją opinię na temat tego zjawiska, uwzględniając aspekt estetyczny i zdrowotny.

Praca 1.

Cada año más gente piensa que gracias a la cirugía plástica podrán solucionar sus problemas. Unos quieren cambiar su vida cambiando su cuerpo, cuando para la gente enferma o para las víctimas de los accidentes eso puede ser la única oportunidad de volver a la normalidad. Por eso, en mi opinión, la cirugía plástica tiene ventajas y desventajas. Las personas cuyo cuerpo está lleno de defectos, que son víctimas de violencia o de accidentes, muchas veces sufren por la opinión de otros. Si quisieran cambiarlo tienen que encontrar alguna

solución que les permitirá vivir como si no fueran esos defectos de eincipia puede ayudarles eliminandolos. A veces, las operaciones solucionan problemas de salud y no solo de estética, por ejemplo, cuando se reconstruye alguna parte del cuerpo. En estos casos eso es una solución genial y tiene buena influencia en la vida cotidiana de esas personas porque todas ellas, de alguna forma, son personas enfermas.

Pero desafortunadamente hay gente que va al quirófano solo para mejorar unos detalles de su cuerpo porque ahora están de moda. Esto significa que para ellos lo más importante es su aspecto físico. Quieren tener la boca más grande o la nariz más pequeña porque no saben aceptarse. Muchas veces pasa que después de la operación el aspecto físico es peor de lo que era antes. También aparecen peligros graves para la salud que antes no había. La gente sepre y se puede poner adicta de las operaciones porque quiere estar más bella.

Autor pracy stawia tezę, że operacje plastyczne mają zarówno wady, jak i zalety, a następnie konsekwentnie dowodzi, że interwencje specjalistów chirurgii estetycznej będące jedynie kaprysem podyktowanym modą prowadzą do swoistego uzależnienia, a ich rezultaty są niepewne. Podkreśla jednak fakt, że operacje plastyczne przyczyniają się do polepszenia jakości życia osób, które doznały

uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadków lub użycia przemocy. Jak mogłoby wyglądać poprawne i w pełni zadowalające podsumowanie tej pracy?

Concluyendo, las intervenciones de la cirugía estética son recomendables cuando un defecto estético es grave e influye de manera negativa en la vida emocional, familiar o profesional del paciente o constituye un riesgo para su salud. Sin embargo, cuando la gente se opera solo por un capricho de la moda, en mi opinión, corre riesgos absolutamente innecesarios tanto para su aspecto exterior como su salud. Es peligroso y lo desaconsejo a todos.

Takie podsumowanie zawiera odniesienie do obu aspektów, estetycznego i zdrowotnego, ze wskazaniem pozytywów i negatywów w każdym z nich. O tym autor pisze w rozwinięciu swojej pracy, dlatego jest to adekwatne zakończenie wypowiedzi, które zostałoby zakwalifikowane na poziom 2.

Przedstawimy teraz kilka alternatywnych zakończeń Pracy 1., które zilustrują **typowe błędy** popełniane przez zdających.

1. Zakończenie odbiegające od tematu i niezgodne z treścią wypowiedzi.

Para terminar, las operaciones plásticas son muy caras, por lo tanto yo las considero un lujo que poca gente puede permitirse. Me parece que la popularidad de estos tratamientos es un fenómeno negativo porque hace que la gente gaste su dinero en algo innecesario.

W zakończeniu pojawia się aspekt finansowy, który nie jest częścią tematu i nie był omawiany w rozwinięciu. Takie zakończenie nie tylko odbiegałoby od tematu, ale byłoby również niezgodne z treścią wypowiedzi, w związku z czym zostałoby zakwalifikowane na poziom 0.

2. Zakończenie częściowo niezgodne z treścią wypowiedzi.

Para resumir, la popularidad de la cirugía estética es un avance muy positivo que da a muchas personas la oportunidad de mejorar su aspecto físico y sentirse mejor “en su piel”. En el mundo actual el aspecto exterior sigue siendo muy importante, y aunque suele decirse que las apariencias engañan, nos fijamos en ellas cada vez más.

Tak zredagowane zakończenie nie jest w pełni poprawne z dwóch powodów: po pierwsze, piszący uwzględnił w nim tylko aspekt estetyczny, a w rozwinięciu wypowiedział się również na temat wpływu interwencji chirurgicznych na zdrowie pacjentów; po drugie, odniósł się wyłącznie do zalet omawianego zjawiska, podczas gdy w swojej argumentacji wskazał zarówno jego zalety, jak i wady. Takie zakończenie zostałoby zakwalifikowane na poziom 1.

3. Zakończenie odbiegające od tematu.

La popularidad de la cirugía plástica es algo muy positivo, a condición de que la usemos para ayudar a los que de verdad lo necesiten.

W tym zakończeniu autor uznaje popularność operacji plastycznych za pozytywne zjawisko, o ile poddają się im osoby naprawdę potrzebujące takiej interwencji. Takie stwierdzenie nie jest oczywiście sprzeczne z tematem, ale tak naprawdę nie wiemy jakiego aspektu lub aspektów dotyczy. Gdyby w temacie pracy zamiast estetycznego i zdrowotnego pojawiły się inne aspekty, np. finansowy i społeczny, zakończenie też by pasowało. Musimy po prostu przyjąć, że autorowi chodziło o aspekt estetyczny i zdrowotny, ale zakończenie nie jest sformułowane precyzyjnie i dlatego zostałoby zakwalifikowane maksymalnie na poziom 1.

4. Zakończenie schematyczne.

En mi opinión, las operaciones de la cirugía estética tienen tanto ventajas como desventajas. Todo depende del caso. No se puede y no se debe generalizar.

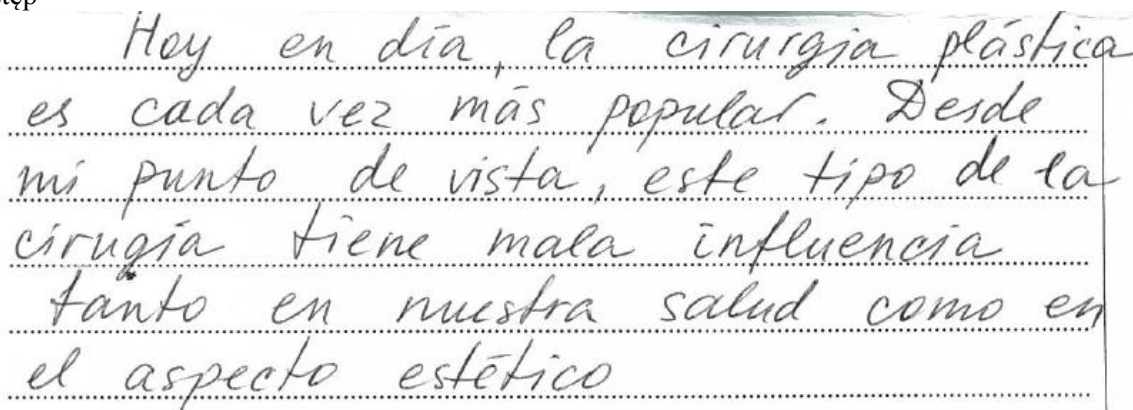
To zakończenie pasuje praktycznie do każdej pracy, wystarczyłoby zastąpić sformułowanie *operaciones de la cirugía estética* jakimś innym terminem. Nie jest to refleksja, wniosek wynikający z przedstawionej argumentacji, raczej „gotowa formułka” na każdą okazję i dlatego takie zakończenie zostałoby zakwalifikowane na poziom 1.

5. Zakończenie powtarzające wstęp.

Kolejnym błędem popełnianym przez zdających było pisanie zakończenia, które powtarzało wstęp. Przyjrzyjmy się fragmentom z innej pracy.

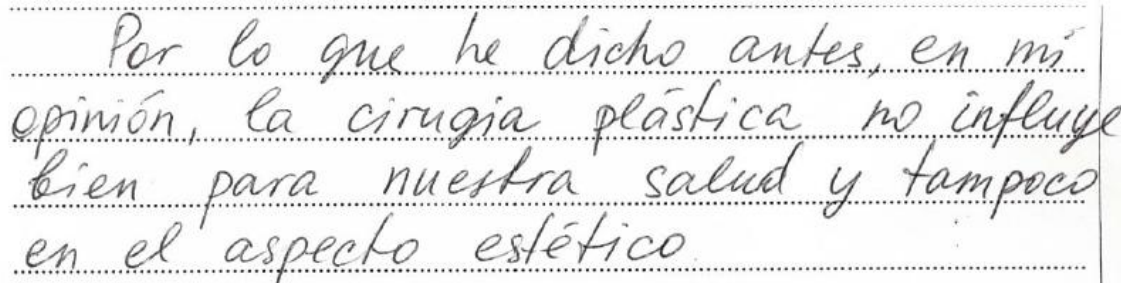
Praca 2.

Wstęp

Hoy en día, la cirugía plástica es cada vez más popular. Desde mi punto de vista, este tipo de la cirugía tiene mala influencia tanto en nuestra salud como en el aspecto estético

Zakończenie

Por lo que he dicho antes, en mi opinión, la cirugía plástica no influye bien para nuestra salud y tampoco en el aspecto estético

Poza zwrotem wprowadzającym zakończenie *Por todo lo que he dicho antes*, który sygnalizuje wyciągnięcie wniosków, autor powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami. I to właśnie z tego powodu praca zostałaby zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1. W jaki sposób przeformułować to zakończenie, unikając powtórzeń, pokazuje poniższy przykład.

Por lo que he dicho antes, la cirugía plástica cuyos aspectos estético y de salud he analizado, implica demasiados riesgos y puede dar efectos imprevisibles o inesperados. Por eso, en mi opinión, los tratamientos de ese tipo son innecesarios.

Zakończenie w artykule

Zadaniem zdających było napisanie artykułu publicystycznego na poniższy temat:

Na Twoim osiedlu mieszkańcy zorganizowali Dzień Sąsiada na świeżym powietrzu. Napisz artykuł na portal internetowy, w którym zrelacjonujesz przebieg tego spotkania i przedstawisz swoją opinię na temat jego wpływu na życie Waszej społeczności.

Podobnie jak w rozprawce pełna konsekwencja w artykule jest także bardzo ważna. Jednak artykuł jest formą wypowiedzi dającą piszącemu dużo więcej „wolności” niż dosyć sztywna i sformalizowana struktura rozprawki. Przypomnijmy sobie wymagania dotyczące wstępu w artykule: wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. „ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)”. To samo odnosi się w pewnej mierze do zakończenia, które może zawierać jakąś celną sentencję, trafny cytat lub pytanie retoryczne, które zainspirują i pobudzą czytelnika do refleksji.

Oto kilka propozycji takiego wzbogacenia zakończenia artykułu z tegorocznego zadania:

- zwrócenie się do odbiorcy w sposób bezpośredni, np. *Organice una fiesta parecida en su barrio y verá cómo mejorarán las relaciones entre vecinos.*
- zadanie pytania lub pytań, np. *Y en su barrio, ¿todo funciona bien? ¿No mejoraría una fiesta las relaciones vecinales?*
- odwołanie się do jakiejś sentencji lub cytatu, lub własne błyskotliwe spostrzeżenie, np. *Ya lo dice el refrán: la vecindad es fuente de amistad albo Hasta la reina necesita de su vecina, dice un proverbio.*

A teraz weźmy „pod lupę” jeden z artykułów, który obrazuje błąd dosyć często popełniany przez osoby, które zdecydowały się wybrać właśnie tę formę wypowiedzi na egzaminie maturalnym.

Praca 3.

El Día del Vecino

.....

..... Todos tenemos vecinos. Nosotros somos vecinos. Esto no es ninguna sorpresa. Todos queremos vivir en paz cerca de la gente amable. Por eso hemos organizado el Día del Vecino. Este evento tenía un objetivo simple - mejorar el contacto entre la gente de nuestra provincia. ¿A ti te gusta la idea? ¿No crees que sea una buena opción para conocer mejor a los vecinos?

.....

..... El Día del Vecino fue en el sábado pasado. Nos encontramos en el parque Cervantes. La gente vino con unos bocadillos y refrescos. Había una música moderna, unos juegos organizados para los niños, unas competiciones para los adultos. Todos se divertían bien. Cuando todos

estaban ya cansados después de actividades físicas, vinieron los artistas famosos, como Enrique Iglesias, que es un cantante fenomenal y muy guapo. Había un concierto maravilloso. Al final cantábamos todos juntos, comíamos los bocadillos y pasábamos el tiempo con mucha alegría.

Me parece estupendo que nuestra sociedad sea abierta a esos tipos de eventos. Esto puede significar que hay necesidad de encuentros públicos y ganas de fortalecer contactos entre vecinos. Creo que después del éxito del Día del Vecino los ciudadanos que viven en nuestra provincia van a organizar más fiestas. Esto es una buena posibilidad para hablar con vecinos, conocerlos mejor, dejar los problemas de la vida cotidiana y relajarse. Espero que el Día del Vecino se convierta en una fiesta anual y se organice no solo en nuestra provincia.

Czytając tę pracę mamy wrażenie, że nie ma w niej zakończenia. Jeśli zakończenie nie jest wydzielone w pracy, to może być potraktowane jako realizacja jednego z elementów tematu. Nie wiemy, czy cały ostatni akapit to opinia autora o tym, jak zorganizowana impreza wpłynęła na mieszkańców, czy też może ostatnie zdania lub zdanie mają być podsumowaniem całego artykułu. Brak zakończenia powoduje też, że proporcje pracy zostają uznane za niewłaściwe, co znajduje odzwierciedlenie w ocenie elementów formy.

Błąd ten był bardzo częsty w artykułach pisanych przez maturzystów. Druga część wypowiedzi, w której należy wyrazić swoją opinię, była utożsamiana przez zdających

z zakończeniem. Gdyby autor analizowanego artykułu po prostu przesunął część tekstu i wyodrębnił go za pomocą akapitu, ocena jego pracy zapewne byłaby wyższa.

Es una buena posibilidad para hablar con vecinos, conocerlos mejor, dejar los problemas de la vida cotidiana y relajarse. Espero que el Día del Vecino se convierta en una fiesta anual y se organice no solo en nuestra provincia.

Podsumowując rozważania na temat zakończenia wypowiedzi pisemnej, wróćmy do przytaczanego porównania z dziedziny architektury. Dobre zakończenie powinno być jak dobrze zbudowany dach wieńczący budynek. W przypadku wypowiedzi pisemnej powinno być ono podsumowaniem argumentacji przedstawionej w rozwinięciu i sformułowaniem wniosków z niej płynących. Jeśli dach nie będzie pasować do bryły budynku, to tylko go oszpeci...

Wnioski

Na podstawie analizy wyników egzaminu z języka hiszpańskiego możemy wyciągnąć następujące wnioski dotyczące pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Na podstawie analizy wyborów zdających w zadaniach zamkniętych można wyciągnąć wniosek, że niejednokrotnie udzielają oni odpowiedzi na podstawie pojedynczych słów powtarzających się w tekście słuchanym lub czytanim i w zadaniu, a za mało uwagi zwracają na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest, aby przygotowując uczniów do egzaminu zachęcać ich do bardziej wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji.
- ❖ Najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów były zadania, za pomocą których sprawdzana była znajomość środków językowych. Należy jednak pamiętać, że nieznanostwo podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych lub ograniczony zasób słownictwa bardzo często pośrednio wpływają również na błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie tekstów słuchanych oraz pisanych, ponieważ utrudniają lub wręcz uniemożliwiają zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania. Mogą też powodować zaburzenie komunikacji w wypowiedzi pisemnej, skutkując uzyskaniem mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu gramatycznego lub słowa).
- ❖ W celu podniesienia kompetencji receptywnej uczniów należy pracować nad systematycznym wzbogacaniem zasobu środków leksykalnych poprzez różnorodne ćwiczenia poszerzające zakres słownictwa na każdym etapie nauki. Należą do nich m.in.:
 - technika synonimów i antonimów: zadaniem uczniów jest dobór do wyrazu głównego wyrazu bliskoznacznego lub przeciwstawnego, wybieranego z kilku podanych (to samo zadanie może się odbywać na poziomie całych zdań);
 - tworzenie razem z uczniami definicji nawet najbardziej podstawowych pojęć przyswajanych przez nich w trakcie nauki, dzięki czemu uczniowie mają okazję sięgnąć po wyrazy o znaczeniu ogólnym, nadrzędnym w stosunku do słów definiowanych, bardziej szczegółowych pod względem semantycznym (relacja hiperonim – hiponim);
 - tworzenie wspólnie z uczniami map pamięci, ułatwiających zapamiętywanie: jest to metoda wizualnego przedstawiania tematu z wykorzystaniem schematów, haseł, zwrotów, symboli; każde ze słów kluczy może być źródłem dla kolejnych grup słów, zagadnień, wyrażeń, tworzących swoistą mapę z informacjami;
 - wdrażanie na lekcjach techniki kategoryzacji polegającej na grupowaniu przez uczniów wielu różnych wyrazów według podanych kategorii (w przypadku uczniów bardziej zaawansowanych można ograniczyć się jedynie do podania liczby kategorii, do których uczniowie mają przyporządkować otrzymane słowa).
- ❖ Niewątpliwie należy zwrócić uwagę na kształcenie umiejętności dokonywania prawidłowej syntezy własnych rozważań. Podczas lekcji poświęconych redagowaniu wypowiedzi pisemnej, powinno się tak dobierać ćwiczenia, aby uczeń był w stanie utrzymać logiczny ciąg swego wyводу, odpowiednio dobierając argumenty i trafnie podsumowując całą wypowiedź. Warto poćwiczyć z uczniami pisanie zakończenia pracy do np. zaproponowanej wcześniej tezy, w taki sposób aby uczeń był w stanie wyrazić tę samą myśl, posługując się innymi środkami językowymi. Należy również uczulić piszących, żeby nie stosowali zdań „wytrychów” ani gotowych formułek, które można by uniwersalnie stosować do zakończeń w różnych formach wypowiedzi.